

O czym świadczą zaokrąglenia wieku w źródłach masowych?

MIĘDZY HISTORIĄ STATYSTYKI I BADANIAMI KAPITAŁU
LUDZKIEGO*

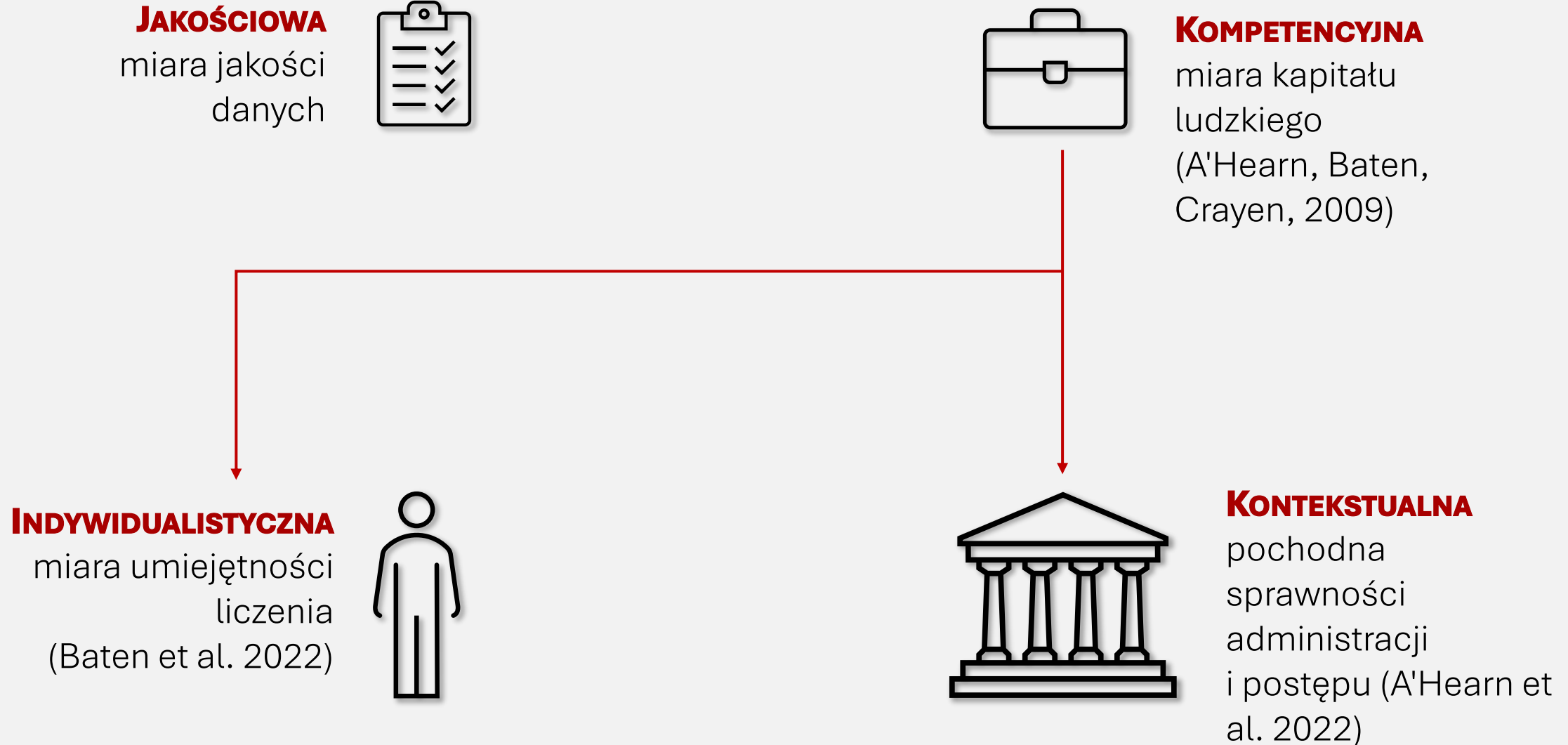
Bartosz Ogórek

Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN

bogorek@ihpan.edu.pl

* Badania w ramach projektu **Piśmienność w poprzek płynnych granic: Kapitał ludzki i edukacja w Europie Środkowo-Wschodniej w pierwszej połowie XIX wieku** finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki (nr 2024/54/E/HS3/00414)

Interpretacje zaokrągleń wieku

Źródła

- Akta stanu cywilnego Księstwa Warszawskiego/Wolnego Miasta Krakowa
- Akta małżeństw z lat 1810-1848:
 - parafia Rzymskokatolicka św. Floriana
 - parafia Rzymskokatolicka św. Szczepana
- „Podpisane będą te akta przez urzędnika stanu, cywilnego, przez **stawających**, i przez **świadków**; albo uczyni się wzmianki o przyczynach, które przeszkadzały do podpisania się stawającym i świadkom” (Kodex Napoleona: 22-23)
- Istotność wieku nupturientów

Tabela 1 Liczby aktów małżeństw oraz zapisanych w nich informacji o wieku nupturientów i wieku świadków w parafiach św. Floriana i św. Szczepana w Krakowie w latach 1810-1848

Parafia	Liczba aktów małżeństw	Liczba informacji o wieku nupturientów	Liczba informacji o wieku świadków
św. Floriana	1002	1998	3871
św. Szczepana	2216	4432	8838
Ogółem	3218	6430	12709

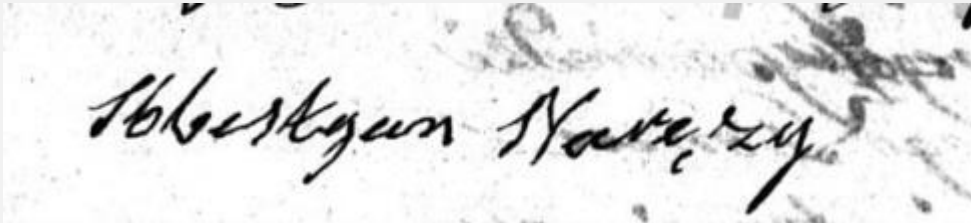
Tabela 2 Odsetki aktów małżeństw podpisanych przez panów młodych, panny młode oraz świadków w parafiach św. Floriana i św. Szczepana w Krakowie w latach 1810-1848

Parafia	% piśmiennych panów młodych	% piśmiennych panien młodych	% piśmiennych świadków
św. Floriana	25.35%	16.27%	44.39%
św. Szczepana	16.74%	12.14%	26.37%
Ogółem	19.42%	13.42%	31.98%

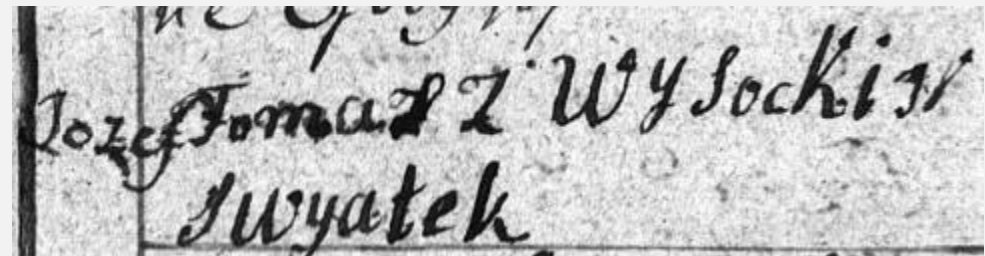
Źródła: Archiwum Narodowe w Krakowie [dalej: ANK], Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej św. Floriana w Krakowie, sygn. 29/326/0/2/2–152; Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej św. Szczepana w Krakowie, 29/331/0/2/62-102.

Metody

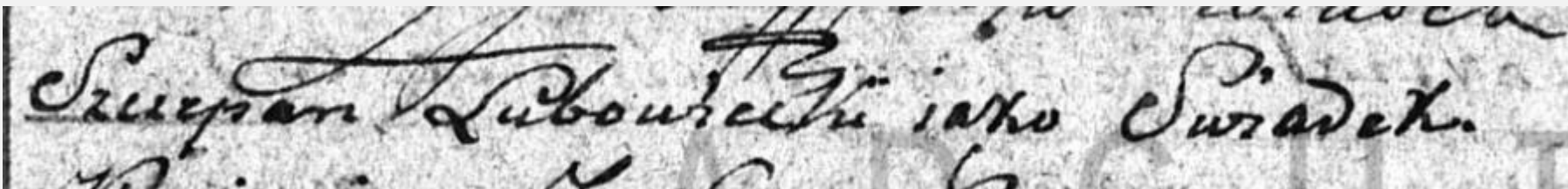
- Pomiar skupień wieku (Shryock & Siegel 1976)
 - Indeks **Whipple'a**
 - Indeks **Myers'a**
- Percentylowe przedziały ufności – **bootstrap** (R=1000)
- Pomiar piśmienności – metoda **Maggiolo** (Poussou 1993)

Słoboskyn Narezy

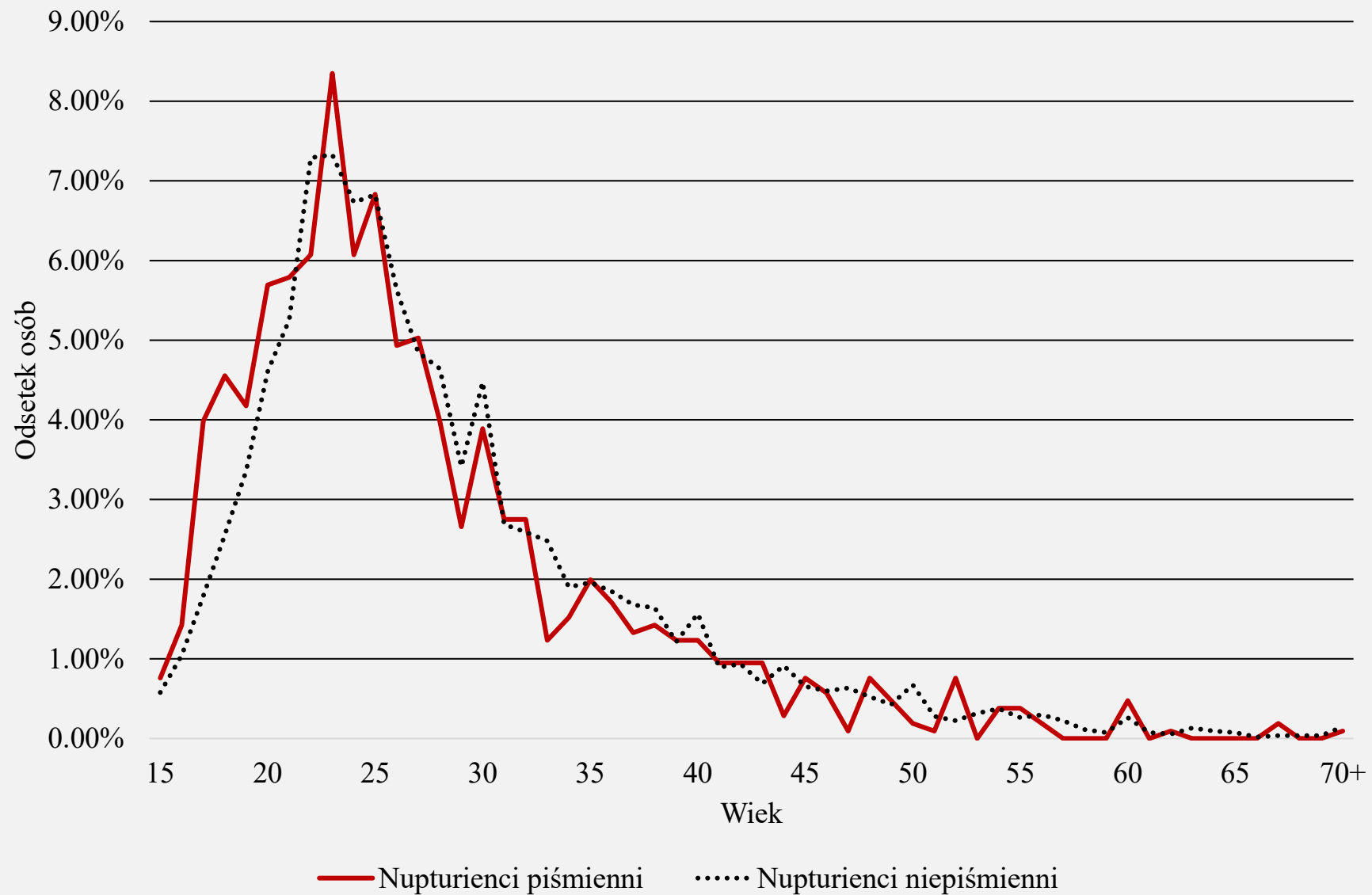

Józef Tomasz Wysocki
Wyatek

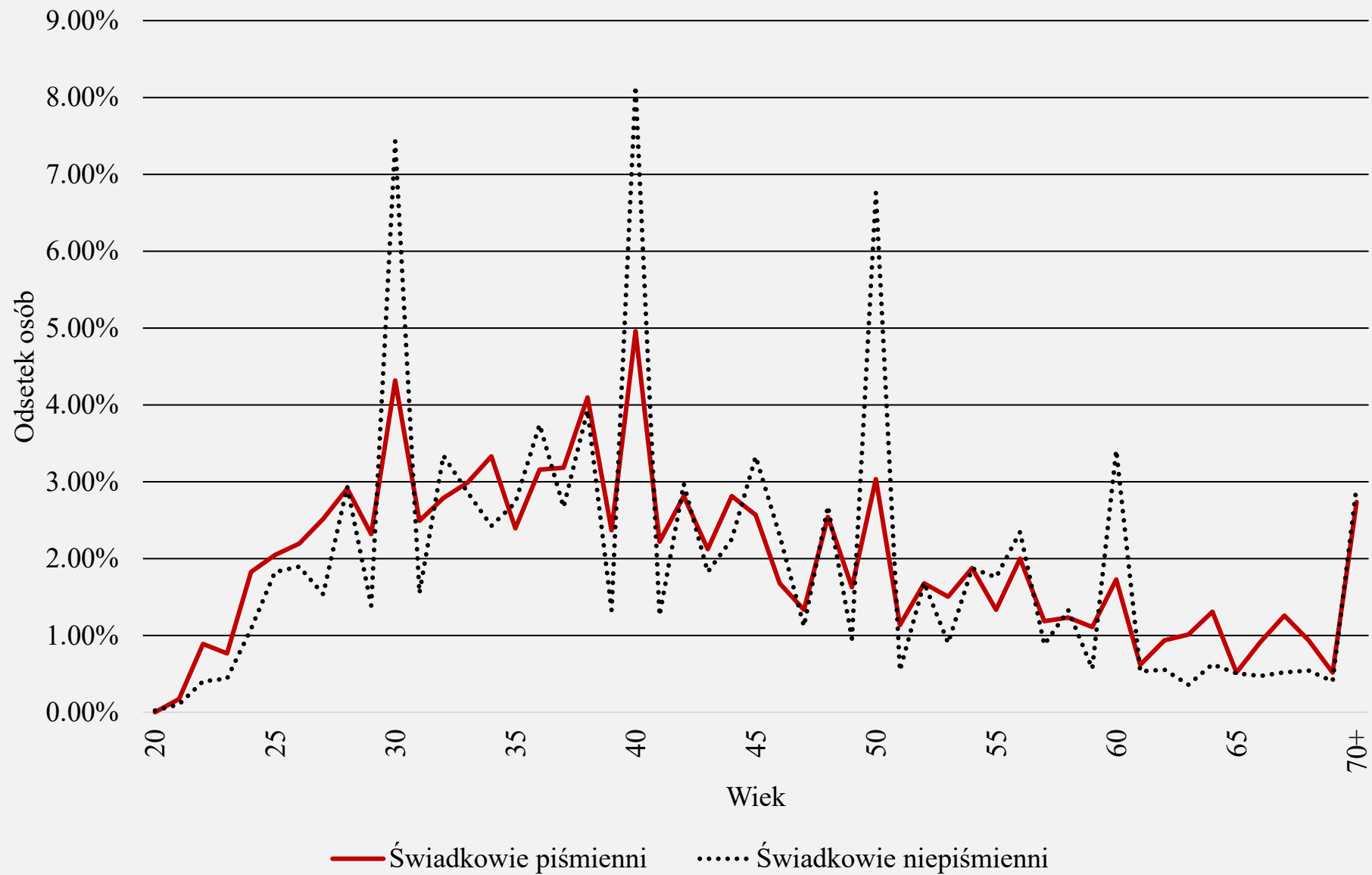

Siergiej Lubowicki jako Świderek.

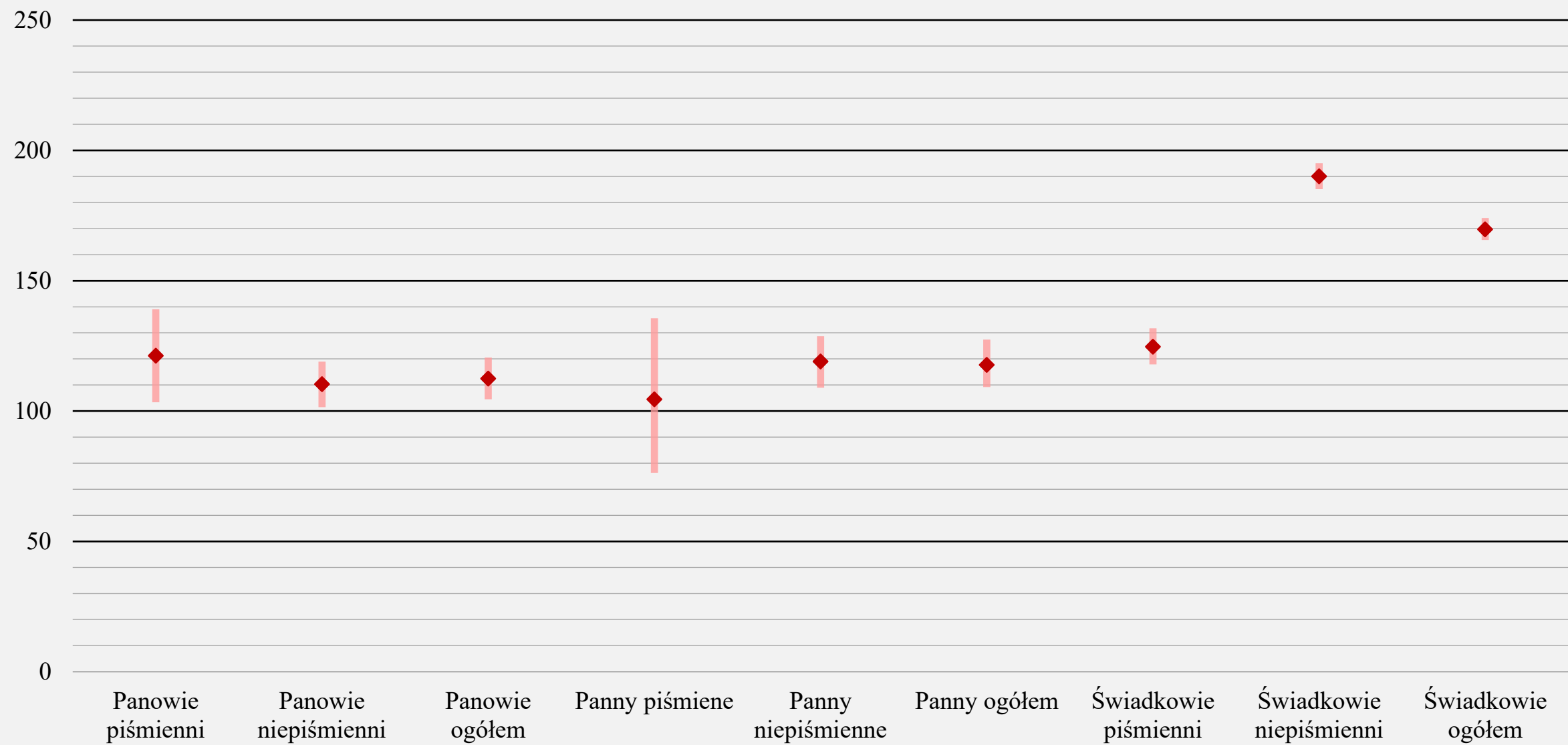
Wyniki – nupturienci

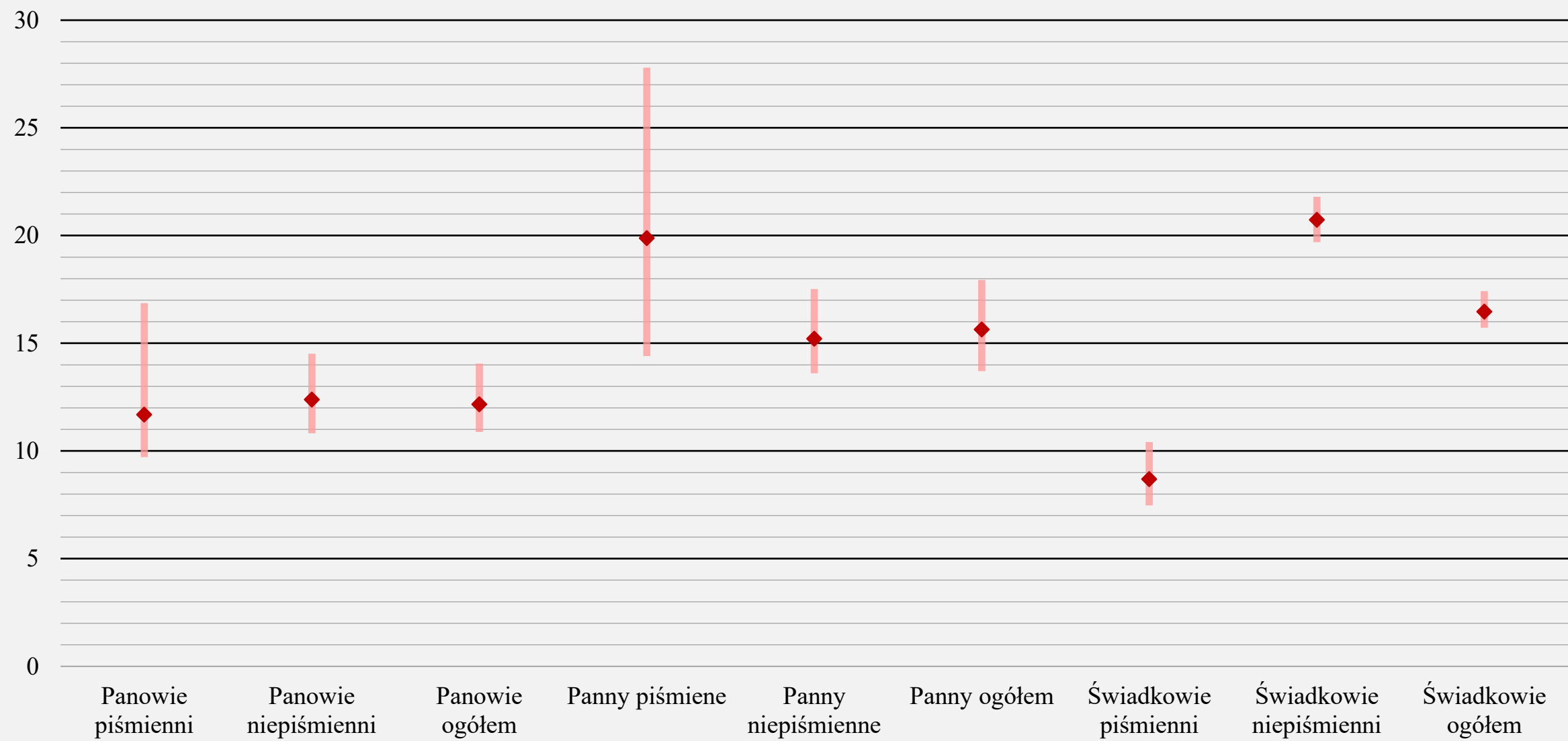
Wyniki – świadkowie

Wyniki – indeks Whipple’a

Wyniki – indeks Myersa

Wnioski

	Piśmienni	Niepiśmienni
Nowożeńcy (wiek weryfikowany)	wysoka dokładność wieku; kompetencje wspierane administracyjnie	dokładność wymuszona przez dokumenty, mimo braku kompetencji
Świadkowie (wiek deklarowany)	wysoki poziom dokładności wynikający z kompetencji (ale wyjątki!)	wysoki poziom skupień wieku; brak kompetencji liczbowych

